

พฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ของผู้สูงอายุในอำเภอเมือง จังหวัดระนอง
Social Network Usage Behavior of Older Person in Meuang District, Ranong Province

วินัส รูปเทวินทร์^{1*} และจอมภักดิ์ คลังระหัด²
คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร

บทคัดย่อ

การวิจัยมีวัตถุประสงค์คือ 1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ของผู้สูงอายุ 2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการเลือกใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ของผู้สูงอายุ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ คือ ผู้สูงอายุ จำนวน 390 คนเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรม SPSS ด้วยค่าสถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ผลการวิจัยพบว่า

1. กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 60-70 ปี ระดับการศึกษาประถมศึกษา สถานภาพสมรส ไม่ได้ประกอบอาชีพ มีรายได้เฉลี่ยรวมโบนัสและรายรับพิเศษอื่นๆ น้อยกว่า 5,000 บาท

2. พฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ โดยเฉลี่ยใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ น้อยกว่า 2 ชั่วโมงต่อวัน มักจะใช้ช่วงเวลา 17.01 – 22.00 น. เล่นเครือข่ายสังคมออนไลน์บ่อยที่สุด มักใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อการติดต่อสื่อสารเป็นส่วนใหญ่ ใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์มาเป็นระยะเวลา 1 ปี และเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่นิยมใช้มากที่สุดคือ ไลน์ (Line)

3. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความพึงพอใจ ในการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ของผู้สูงอายุคือ ด้านการสนทนาส่งผลต่อความพึงพอใจด้านการสื่อสาร มากที่สุด ด้านการใช้งานส่งผลต่อความพึงพอใจในด้านการสื่อสาร มากที่สุด และด้านการใช้ประโยชน์ส่งผลต่อความพึงพอใจด้านสังคมและวัฒนธรรม มากที่สุด ที่ระดับความสำคัญ 0.05

คำสำคัญ: พฤติกรรมการใช้, เครือข่ายสังคมออนไลน์, ปัจจัย, ความพึงพอใจ, ผู้สูงอายุ

Abstract

The purposes of this study are 1. to study a behavior of using Online Social Network in the order group. 2. to identify factors that affects the satisfaction of the older people's on using Online Social Network. This study involves with 390 samples of older people, data analysis questionnaire using SPSS by statistics, percentage, mean, standard deviation and chi-square analysis. The results shown that:

1. Most of the examples are women age between 60-70 years with a primary school in education, married status, and unemployed. Monthly income is less than 5,000 baht.

2. The usage of using Online Social Network of examples is less than 2 hours per days, and they are mostly using it from 17.01 – 22.00 pm. The main reason for using Online Social Network is for communication and they have already used Online Social Network for a year in average. The most popular application to use Online Social Network is Line Application.

3. Factors that affect satisfaction of using Online Social Network of older people are the dialogue that affect satisfaction most of communication. Practical that affect satisfaction most of communication and utilization that affect satisfaction most social and culture at the level of 0.05

Keyword: Usage Behavior, Online Social Network, Factor, Order people

*ผู้นิพนธ์ประสานงาน ruptawin_v@silpakorn.edu

1. บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์ (Aged Society) หมายถึง สังคมที่มีประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไปที่อยู่จริงในพื้นที่ต่อประชากรทุกช่วงอายุในพื้นที่เดียวกัน ในอัตราเท่ากับหรือมากกว่าร้อยละ 20 ขึ้นไป หรือมีประชากรอายุ 65 ปีขึ้นไป ที่อยู่จริงในพื้นที่ต่อประชากรทุกช่วงอายุในพื้นที่เดียวกันในอัตราเท่ากับหรือมากกว่าร้อยละ 14 ขึ้นไป ซึ่งปัจจุบันประเทศไทยกำลังเปลี่ยนผ่านเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์ (Aged Society) ซึ่งหลังจากปี 2552 ประชากรที่อยู่ในวัยพึ่งพิงได้แก่ เด็กและผู้สูงอายุจะมีจำนวนมากกว่าประชากรในวัยแรงงาน และในปี 2560 จะเป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์ที่ประชากรเด็กน้อยกว่าผู้สูงอายุ สถานการณ์นี้เป็นผลมาจากการลดภาวะเจริญพันธุ์อย่างรวดเร็ว และการลดลงอย่างต่อเนื่องของระดับการตายของประชากรทำให้จำนวนและสัดส่วนประชากรสูงอายุของไทยเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว จากข้อมูลประชากรในประเทศไทยปี 2556 ประชากรไทยมีจำนวน 64.6 ล้านคน เป็นผู้สูงอายุมากถึง 9.6 ล้านคน คาดว่าในปี 2573 จะมีผู้สูงอายุ 17.6 ล้านคน (ร้อยละ 26.3) และปี 2583 จะมีจำนวนมากถึง 20.5 ล้านคน (ร้อยละ 32.1) (มูลนิธิพัฒนางานผู้สูงอายุ, 2556)

ในยุคปัจจุบันอินเทอร์เน็ต (Internet) นับว่ามีบทบาทและความสำคัญต่อชีวิตประจำวันของประชาชนมากขึ้น จนกลายเป็นการสื่อสารรูปแบบใหม่ที่เป็นส่วนหนึ่งในชีวิตประจำวันโดยมีส่วนช่วยทั้งในเรื่องการศึกษา การทำงาน การติดต่อสื่อสาร ความบันเทิง และการพักผ่อนหย่อนใจ โดยอินเทอร์เน็ตนั้นหมายถึง เครือข่ายคอมพิวเตอร์ขนาดใหญ่ที่เชื่อมโยงเครือข่ายคอมพิวเตอร์ทั่วโลกเข้าด้วยกัน อาศัยเครือข่ายโทรคมนาคมเป็นตัวเชื่อมเพื่อให้คอมพิวเตอร์ทุกเครื่องในอินเทอร์เน็ตสามารถสื่อสารระหว่างกันได้ นับว่าเป็นเครือข่ายที่กว้างขวางที่สุดในปัจจุบัน จากการพัฒนาเทคโนโลยีการสื่อสารที่เป็นไปอย่างรวดเร็วในยุคที่มีอินเทอร์เน็ต มีการเจริญเติบโตและมีผู้ใช้บริการเพิ่มมากขึ้นทุกวัน อินเทอร์เน็ตจึงกลายเป็นการแบ่งปันและแลกเปลี่ยนข้อมูลที่ใหญ่ที่สุดในโลก และทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการสื่อสารจากยุคการสื่อสารแบบดั้งเดิมในโลกแห่งความเป็นจริง ก่อให้เกิดยุคแห่งการสื่อสารไร้พรมแดนและสังคมแห่งโลกเสมือนจริงที่ในปัจจุบันนี้ความสนใจของผู้ใช้บริการทั่วโลกได้หันมายังกลุ่มเว็บไซต์ที่ให้บริการเครือข่ายสังคมออนไลน์ (Online Social Network) เช่น เฟซบุ๊ก (Facebook) ทวิตเตอร์ (Twitter) ไลน์ (Line) และเว็บไซต์ที่ให้บริการเครือข่ายสังคมออนไลน์อื่นๆ ที่จะเห็นได้จากจำนวนผู้คนที่ลงทะเบียนเข้าใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ต่างๆ เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว (จุไรรัตน์ ทองคำชื่น วิวัฒน์, 2552)

เนื่องจากโลกในปัจจุบันเป็นยุคของสังคมเครือข่าย ทำให้เทคโนโลยีมากมายเข้ามามีบทบาทในทุกเรื่องของการดำเนินชีวิต โดยเฉพาะอย่างยิ่ง “สังคมออนไลน์” ซึ่งในสมัยก่อนนั้นผู้สูงอายุจะไม่ค่อยให้ความสนใจกับเทคโนโลยีต่างๆ มากนัก แต่เนื่องจากสภาพที่เปลี่ยนแปลงทางด้านปัจจัยทั้งภายในและภายนอกของครอบครัวที่หลากหลายที่ส่งผลให้ผู้สูงอายุจำเป็นต้องอยู่ห่างจากลูกหลาน หรือขนาดของครอบครัวเล็กลงโดยการแยกตัวออกจากครอบครัวใหญ่มาใช้ชีวิตเป็นครอบครัวเล็กๆ จึงส่งผลให้ผู้สูงอายุจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในการสื่อสารโดยการหันมาใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์มากขึ้น ซึ่งในปัจจุบันเราพบเห็นผู้สูงอายุใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์มากขึ้น เช่น เฟซบุ๊ก (Facebook) ทวิตเตอร์ (Twitter) ไลน์ (Line) อินสตาแกรม (Instagram) และเว็บไซต์ที่ให้บริการเครือข่ายสังคมออนไลน์อื่นๆ (กันตพล บันทัดทอง, 2557)

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้นทำให้คณะผู้วิจัยมีความสนใจในการศึกษา พฤติกรรมการเลือกใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ของผู้สูงอายุในอำเภอเมือง จังหวัดระนอง เนื่องจากในปัจจุบันเครือข่ายสังคมออนไลน์เข้ามามีบทบาทในการใช้ชีวิตประจำวันมากขึ้น เพื่อ

เป็นประโยชน์ในการศึกษาพฤติกรรมทางเลือกใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ของผู้สูงอายุ และเป็นประโยชน์ต่อผู้ประกอบการในการสร้างสังคมและพัฒนาตลาดในเครือข่ายสังคมออนไลน์สำหรับผู้สูงอายุที่จะมีจำนวนเพิ่มขึ้นในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

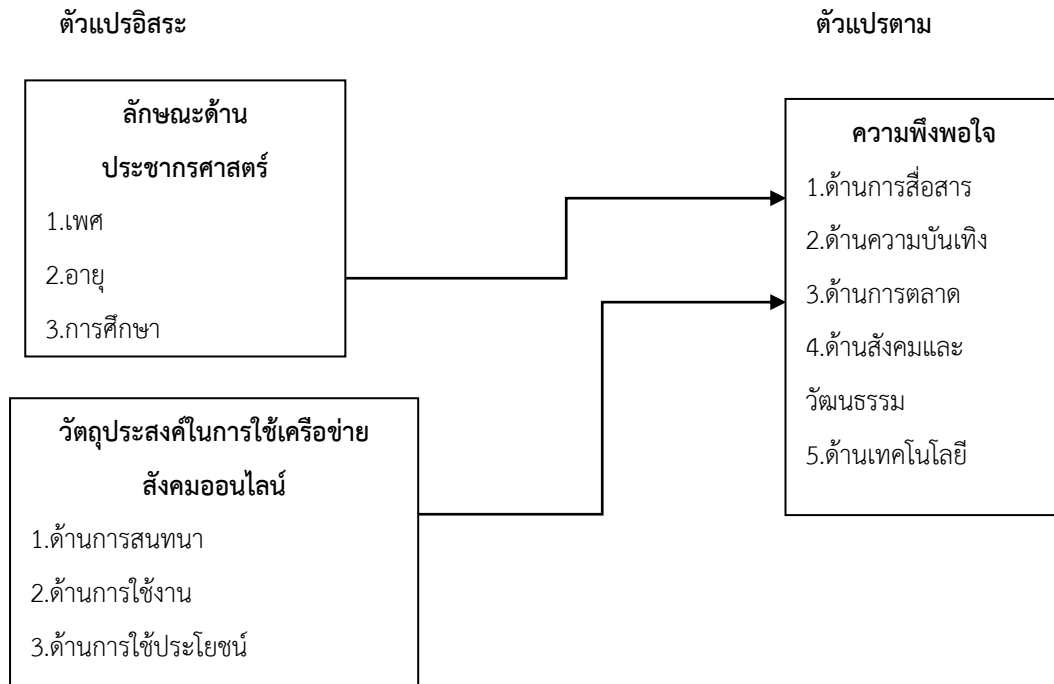
1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมทางเลือกใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ของผู้สูงอายุในอำเภอเมือง จังหวัดระนอง
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการเลือกใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ของผู้สูงอายุในอำเภอเมือง จังหวัดระนอง

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านการให้ข้อมูลสำคัญ กลุ่มผู้สูงอายุที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป ทั้งเพศชายและเพศหญิง ที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดระนอง
2. ขอบเขตด้านเนื้อหา การวิจัยเรื่อง พฤติกรรมทางเลือกใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ของผู้สูงอายุในอำเภอเมือง จังหวัดระนอง ทำการศึกษาเรื่องของพฤติกรรมทางเลือกใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์และปัจจัยที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการเลือกใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ของผู้สูงอายุในอำเภอเมือง จังหวัดระนอง
3. ขอบเขตด้านระยะเวลา กำหนดระยะเวลาในการศึกษาวิจัย 4 เดือน ตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ ถึง เดือนพฤษภาคม 2560
4. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา
  - 4.1 ตัวแปรอิสระ
    - 4.1.1 ด้านประชากรศาสตร์
    - 4.1.2 ด้านการสนทนา
    - 4.1.3 ด้านการใช้งาน
    - 4.1.4 ด้านการใช้ประโยชน์
  - 4.2 ตัวแปรตาม คือ ความพึงพอใจในการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ของผู้สูงอายุในอำเภอเมือง จังหวัดระนอง
    - 4.2.1 ด้านการสื่อสาร
    - 4.2.2 ด้านความบันเทิง
    - 4.2.3 ด้านการตลาด
    - 4.2.4 ด้านสังคมและวัฒนธรรม
    - 4.2.5 ด้านเทคโนโลยี

กรอบแนวคิดการวิจัย

แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตามที่ส่งผลต่อพฤติกรรมทางเลือกใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ของผู้สูงอายุในอำเภอเมือง จังหวัดระนอง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบถึงพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ของผู้สูงอายุในอำเภอเมือง จังหวัดระนอง
2. ทราบถึงข้อสรุปของปัจจัยการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ของผู้สูงอายุ ได้แก่ ปัจจัยด้านการสนทนา ด้านการใช้งาน ด้านการใช้ประโยชน์ ที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ของผู้สูงอายุในอำเภอเมือง จังหวัดระนอง ได้แก่ ความพึงพอใจด้านการสื่อสาร ด้านความบันเทิง ด้านการตลาด ด้านสังคมและวัฒนธรรม ด้านเทคโนโลยี และความพึงพอใจโดยรวม
3. สามารถนำผลการศึกษาไปเป็นแนวให้กับผู้ที่เกี่ยวข้องและที่สนใจ นำไปใช้วางแผนพัฒนาตลาดในเครือข่ายสังคมออนไลน์สำหรับผู้สูงอายุที่จะมีจำนวนเพิ่มขึ้นในอนาคต

วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยเรื่อง “พฤติกรรมกรเลือกใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ของผู้สูงอายุในอำเภอเมือง จังหวัดระนอง” ศึกษากรณีของพฤติกรรมและปัจจัยในการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ของผู้สูงอายุที่ได้มีพฤติกรรมกรใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีเพื่อใช้เป็นแนวทางในการศึกษา อภิปราย และสรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับเครือข่ายสังคมออนไลน์
2. แนวคิดเกี่ยวกับผู้สูงอายุ
3. แนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจ
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดเกี่ยวกับเครือข่ายสังคมออนไลน์

ความหมายของเครือข่ายสังคมออนไลน์

ปารีชาติ วลัยเสถียร และคณะ (2552) ให้ความหมาย เครือข่ายสังคมออนไลน์ หมายถึง กระบวนการก่อเกิด จัดเป็น พัฒนาการในการรวมตัวกันของคนในชุมชนและสังคมที่สานต่อความสัมพันธ์และช่วยเหลือเกื้อกูล เพื่อให้กระบวนการเคลื่อนไหวทาง สังคมเป็นไปในทิศทางที่สังคมคาดหวัง หรือบรรลุเป้าหมายที่กำหนด

บุญเลิศ รั้งผึ้ง (2558) ให้ความหมาย เครือข่ายสังคมออนไลน์ หมายถึง กลุ่มคนที่รวมตัวกันเป็นสังคม มีการทำกิจกรรม ร่วมกันบนอินเทอร์เน็ต เป็นรูปแบบการสื่อสารข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต

วิกิพีเดีย (Wikipedia, 2017) ให้ความหมาย เครือข่ายสังคมออนไลน์ หมายถึง รูปแบบของเว็บไซต์ในการสร้างเครือข่าย สังคมสำหรับผู้ใช้งานอินเทอร์เน็ตเขียนและอธิบายความสนใจและกิจกรรมที่ได้ทำและเชื่อมโยงกับความสนใจและกิจกรรมของผู้อื่นใน รูปการบริการเครือข่ายสังคม มักประกอบด้วย การส่งข้อความ ส่งอีเมลล์ วีดีโอ เพลง อัฟโฟลด์รูปภาพ เขียนบล็อก

จากความหมายข้างต้น สรุปได้ว่า เครือข่ายสังคมออนไลน์ หมายถึง สังคมออนไลน์ที่มีการเชื่อมโยงกันเพื่อสร้างเครือข่ายใน การตอบสนอง ความต้องการทางสังคม มีเป้าหมายและความต้องการบางอย่างร่วมกัน เป็นรูปแบบของเว็บไซต์ในการสร้างเครือข่าย สังคมโดยให้บริการผ่านหน้าเว็บและเชื่อมโยงกับความสนใจของผู้อื่นในรูปการบริการเครือข่ายสังคม (เสาวภาคย์ แผลมเพชร, 2559)

2. แนวคิดเกี่ยวกับผู้สูงอายุ

ความหมายของผู้สูงอายุ

คำที่ใช้เรียกบุคคลว่า คนแก่คนชราหรือผู้สูงอายุนั้น โดยทั่วไปเป็นคำที่ใช้เรียกบุคคลที่มีอายุมาก ผมหขาว หน้าตาเหี่ยวถ่น การเคลื่อนไหวเชื่องช้า พจนานุกรมไทยฉบับราชบัณฑิตยสถานให้ความหมายคำว่า “ชรา” ว่า แก่ด้วยอายุ ชำรุดทรุดโทรม (ศศิพัฒน์ ยอดเพชร, 2554) แต่คำนี้ไม่เป็นที่นิยมมากนัก โดยเฉพาะในกลุ่มผู้สูงอายุและกลุ่มนักวิชาการที่พิจารณาแล้วเห็นว่าคำนี้ก่อให้เกิดความหด หู่ใจและความถดถอยสิ้นหวัง ดังนั้นที่ประชุมคณะผู้อาวุโสโดยมี พล.ต.ต. หลวงอรรถสิทธิสุนทรเป็นประธานจึงได้กำหนดคำให้เรียกว่า ผู้สูงอายุ ขึ้นแทนตั้งแต่วันที่ 1 ธันวาคม 2512 เป็นต้นมา ซึ่งคำนี้ได้ให้ความหมายที่ยกย่องให้เกียรติแต่ผู้ที่ชราภาพว่าเป็นผู้ที่สูงทั้ง วิทยุคุณวุฒิและประสบการณ์ด้วย (ศศิพัฒน์ ยอดเพชร, 2554)

ศรีประภา ชัยสินธพ (2554) ความเป็นผู้สูงอายุ เริ่มต้นที่อายุเท่าไรนั้น เรื่องของตัวเลขที่แน่นอนยังเป็นปัญหาที่ไม่ยุติ ถ้ามอง ในด้านการเกษียณอายุในประเทศไทยถือว่าอายุ 60 ปี เป็นวัยที่เกษียณอายุราชการ ขณะที่บางแห่งอาจจะใช้อายุ 55 หรือ 65 ปี ก็ได้ ในทางการแพทย์แล้วถือว่ามีการเปลี่ยนแปลงในทางเสื่อมลงของร่างกาย ซึ่งอวัยวะต่างๆ ก็เสื่อมลงในเวลาไม่เท่ากัน ความสูงอายุนี้อาจมี อัตราการเปลี่ยนแปลงไปในแต่ละคนไม่เท่ากันด้วย บางคนแม้จะอายุเพียง 50 ปี ก็อาจจะมองดูสูงอายุทั้งร่างกายและจิตใจ ขณะที่บาง คนอายุ 65 ปีแล้วก็ยังดูไม่ต่างจากคนหนุ่มอายุ 50 ปี แต่อย่างไร

จันทร์เพ็ญ เนียมอินทร์ (2539) ได้ให้ความหมายของคำว่า ผู้สูงอายุ หมายถึง การพัฒนาการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องใน ระยะเวลาสุดท้ายของช่วงอายุของมนุษย์ ซึ่งเริ่มตั้งแต่เกิดและดำเนินต่อไปจนสิ้นอายุขัยของสิ่งมีชีวิตนั้นๆ และกำหนดให้บุคคลที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไปเป็นผู้สูงอายุ

ศรีธรรม ธนะภูมิ (2535) กล่าวว่า ผู้สูงอายุหรือวัยชรา เริ่มตั้งแต่อายุ 60 ปีขึ้นไป ภาวะชรามีความแตกต่างกันในแต่ละบุคคล ขึ้นอยู่กับการบำรุงรักษา พันธุกรรม และการพัฒนาในอดีต วัยชราเป็นระยะเวลาสุดท้ายของชีวิต อาจยาวนาน 10-20 ปี หรือมากกว่านั้น แตกต่างกันไป ถ้ามีการเตรียมตัวเตรียมใจก่อนเข้าสู่วัยนี้ล่วงหน้ามาตั้งแต่วัยกลางคนจะสามารถปรับตัวรับบทบาทของวัยชราได้ตาม สมควรแก่ฐานะ วัยสูงอายุเป็นวัยของการพักผ่อนอย่างสงบ มีการพัฒนาจิตใจสามารถปรับตัวต่อสภาพต่างๆ ในชีวิตได้อย่างภาคภูมิใจ

3. แนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจ

วิชัย เหลืองธรรมชาติ (2531) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจไว้ว่า ความพึงพอใจมีส่วนเกี่ยวข้องกับความต้องการของมนุษย์ คือ ความพึงพอใจจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อความต้องการของมนุษย์ได้รับการตอบสนอง ซึ่งมนุษย์ไม่ว่าอยู่ที่ใดย่อมมีความต้องการขั้นพื้นฐานไม่ต่างกัน

พิทักษ์ ตรุษทิบ (2538) กล่าวว่า ความพึงพอใจเป็นเพียงปฏิกิริยาด้านความรู้สึกต่อสิ่งเร้าหรือสิ่งกระตุ้นที่แสดงผลออกมาในลักษณะของผลลัพธ์สุดท้ายของการบวนการประเมินโดยบ่งบอกทิศทางของผลการประเมินว่าเป็นไปในลักษณะทิศทางบวกหรือทิศทางลบ หรือมีไม่มีปฏิกิริยา คือ เฉยๆ ต่อสิ่งเร้า หรือ สิ่งที่มากระตุ้น

สมพงศ์ เกษมสิน (2518) บุคคลจะเกิดความพึงพอใจจะต้องมีการตั้งใจ โดยได้กล่าวถึงการตั้งใจว่า การตั้งใจเป็นการชักจูงให้ผู้อื่นปฏิบัติตาม โดยมีมูลเหตุความต้องการ 2 ประการ คือ ความต้องการทางร่างกายและความต้องการทางจิตใจ

ณรงค์ พงษ์สามารถ (2519) มีความเห็นว่าความพึงพอใจ หมายถึง ท่าทีต่างๆ ไป ที่เป็นผลมาจากท่าทีที่มีต่อสิ่งต่างๆ 3 ประการ คือ 1. ปัจจัยที่เกี่ยวกับกิจกรรม 2. ปัจจัยเกี่ยวกับบุคคล 3. ลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่ม

จากคำจำกัดความและความหมายของแนวคิดความพึงพอใจที่ได้กล่าวมาแล้ว จะเห็นได้ว่าส่วนใหญ่จะมีความคิดเห็นคล้ายคลึงกัน ซึ่งพอสรุปได้ว่าความพึงพอใจเป็นความรู้สึกที่เกิดจากความสมดุลหรือความสอดคล้องระหว่างสิ่งที่คาดหวังและสิ่งที่ได้รับจริง หรือจากการที่ความต้องการได้รับการตอบสนอง หรือจากประสบการณ์ที่เข้าไปใช้บริการและประสบการณ์ตรงนั้นตามความคาดหวัง (สมหมาย เปียถนอม, 2551)

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กันตพล บันทัดทอง (2557) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์และความพึงพอใจของกลุ่มคนผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ผู้สูงอายุมีวัตถุประสงค์ในการใช้บริการเครือข่ายสังคมออนไลน์ ช่องทางการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ สถานที่ที่ใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ ความบ่อยในการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ ระยะเวลาในการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ และช่วงเวลาในการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์แตกต่างกัน มีความพึงพอใจในการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์แตกต่างกัน ซึ่งผู้สูงอายุมีเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่นิยมใช้คือ Facebook, Twitter, Line และแรงจูงใจในการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ของผู้สูงอายุ

ภาณุวัฒน์ กองราช (2554) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ของวัยรุ่นในประเทศไทย พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย มีอายุระหว่าง 19-21 ปี มีการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า มีอัตราการใช้บริการ 1-5 ครั้งต่อสัปดาห์ ในการใช้แต่ละครั้งใช้เวลา 1-3 ชั่วโมงต่อครั้ง และมีประสบการณ์ใช้บริการน้อยกว่า 1 ปี โดยที่ส่วนใหญ่เคยใช้บริการหรือกิจกรรมต่างๆ ที่มีใน Facebook ซึ่งประกอบไปด้วย การโต้ตอบบนกระดานสนทนา การเข้าร่วมกลุ่มต่างๆ การเล่นเกมส์ การตอบคำถาม (Quiz) การแบ่งปันรูปภาพ การแบ่งปันวิดีโอ การค้นหาเพื่อนเก่า การส่งข้อความ การร่วมแสดงความคิดเห็น การชอบ (Like)

นภัสกร กรวยสวัสดิ์ (2554) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ในปัจจุบัน ได้แก่ ลักษณะทางสังคมและบรรทัดฐานของกลุ่มผู้ใช้งานเครือข่ายสังคมออนไลน์ ลักษณะส่วนบุคคล แรงจูงใจและความสามารถส่วนบุคคล ทักษะคิดเกี่ยวกับความไว้วางใจ ความปลอดภัยของระบบและความเป็นส่วนตัว นอกจากนี้ยังได้นำเสนอผลกระทบที่เกิดจากการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ ได้แก่ ด้านทัศนคติ ด้านความเป็นส่วนตัว และด้านความปลอดภัยของข้อมูล

เสาวภาคย์ แผลมเพ็ชร (2558) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง พฤติกรรมและผลกระทบจากการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมตอนปลายในจังหวัดนนทบุรี พบว่า กลุ่มตัวอย่างใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ประเภท Facebook มากเป็นอันดับ

หนึ่ง รองลงมาเป็น Line และ Instagram มีวัตถุประสงค์ในการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ที่มากเป็นอันดับหนึ่ง คือ ใช้คุยกับเพื่อนเกี่ยวกับต่างๆ ไป รองลงมาเป็นการใช้เพื่อคุยกับเพื่อนเกี่ยวกับการเรียนและการบ้านสำหรับการจัดการเวลาในการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ในแต่ละวัน พบว่า นักเรียนใช้เฉลี่ยวันละ 7.30 ชั่วโมง ผู้ที่ใช้ น้อยที่สุดใช้วันละ 45 นาที ส่วนผู้ที่ใช้มากที่สุดใช้วันละ 24 ชั่วโมง ซึ่งหมายถึงนักเรียน เปิดอุปกรณ์เชื่อมต่อการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ไว้ตลอดทั้งวัน นักเรียนมีประสบการณ์ในการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เฉลี่ย 7.29 ปี ผู้ที่มีประสบการณ์น้อยที่สุดคือเพิ่งใช้มาเพียง 1 ปี ส่วนผู้ที่มีประสบการณ์มากที่สุดคือใช้มาเป็นเวลา 10 ปี

อรุณรัตน์ ศรีชูศิลป์ (2554) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ของนักศึกษาปริญญาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ ในมหาวิทยาลัยของรัฐ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารด้วยการศึกษาด้วยตนเอง มีวัตถุประสงค์ในการใช้งาน เพื่อความบันเทิง ใช้งานในด้านการสื่อสาร และใช้งานเว็บไซต์เครือข่ายสังคมออนไลน์ในประเภทเผยแพร่ตัวตนจำนวนมากที่สุด ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจในการใช้แอปพลิเคชันต่างๆ บนเครือข่ายสังคมออนไลน์ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผลวิเคราะห์เปรียบเทียบพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารของนักศึกษาปริญญาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ ในมหาวิทยาลัยของรัฐ พบว่า เพศ การมีคอมพิวเตอร์ส่วนตัว คะแนนเฉลี่ย และรายได้ผู้ปกครองที่แตกต่างกัน มีพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ และพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารไม่แตกต่างกัน ส่วนที่ตั้งสถาบันการศึกษา และระดับชั้นปีที่ต่างกัน มีพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ และพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการเลือกใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ของผู้สูงอายุในอำเภอเมือง จังหวัดระนอง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา พฤติกรรมและปัจจัยที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการเลือกใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ของผู้สูงอายุในอำเภอเมือง จังหวัดระนอง เป็นการศึกษาเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ในเรื่องการศึกษาถึงเรื่อง พฤติกรรมการเลือกใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ของผู้สูงอายุในอำเภอเมือง จังหวัดระนอง ใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยใช้การออกแบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากนั้นผู้วิจัยทำการวิจัย ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

ประชากรในการวิจัย

ประชากร (Population) ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชากรผู้สูงอายุในอำเภอเมือง จังหวัดระนอง ขนาดตัวอย่างและการสุ่มตัวอย่างวิจัย ขนาดของกลุ่มประชากร 7,737 (ข้อมูลจากอำเภอเมืองระนอง ณ วันที่ 18 เมษายน 2560)

ขนาดตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยกำหนดขนาดตัวอย่างตามแนวทาง Yamane (1967) โดยกำหนดให้มีความผิดพลาดไม่เกินร้อยละ 5 หรือระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ของขนาดตัวอย่างที่ใช้ ดังนั้น ในการวิจัยแสดงการคำนวณได้ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

โดยกำหนดให้

n แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N แทน จำนวนประชากรที่ต้องศึกษา

e แทน ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (0.05)

จากสูตรสามารถคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างได้ดังนี้

$$n = \frac{7,737}{1+7,737(0.05)^2}$$

$$= 380.337 \approx 381$$

จากการคำนวณพบว่าขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา เท่ากับ 381 คน อย่างไรก็ตามเพื่อให้ผลการวิจัยมีความน่าเชื่อถือและป้องกันไม่ให้เกิดข้อผิดพลาดกับงานวิจัยที่อาจเกิดขึ้นได้ ดังนั้นผู้วิจัยจึงตัดสินใจใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 390 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้เก็บข้อมูลในการวิจัย คือ แบบสอบถาม เป็นเครื่องมือในการศึกษาครั้งนี้ โดยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเป็นแนวทางในการออกแบบสอบถามซึ่งแบบสอบถามสามารถแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามประกอบด้วยคำถามจำนวน 6 ข้อ เป็นแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมกรการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ แบบสอบถาม ประกอบด้วยคำถามจำนวน 5 ข้อ เป็นแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมกรการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ ประกอบด้วย ปัจจัยที่ส่งผลด้านพฤติกรรมกรการสนทนา ปัจจัยที่ส่งผลด้านพฤติกรรมกรการใช้งาน และปัจจัยที่ส่งผลด้านการใช้ประโยชน์ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale)

ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับประเด็นการวัดความพึงพอใจในการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ ได้แก่ ด้านการสื่อสาร ด้านความบันเทิง ด้านการตลาด ด้านสังคมและวัฒนธรรม และด้านเทคโนโลยี ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale)

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

การวิจัยครั้งนี้ คณะผู้วิจัยนำข้อมูลจากแบบสอบถามที่ได้จากการสำรวจตัวอย่างมาวิเคราะห์ตามระเบียบวิธีทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ SPSS และกำหนดนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลลักษณะประชากร ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ อาชีพ และรายได้เฉลี่ย โดยการคำนวณหาค่าสถิติ คือ ร้อยละ (Percentage)

2. การวิเคราะห์ข้อมูลพฤติกรรมกรการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ เช่น จำนวนการใช้ต่อวัน ช่วงเวลาที่ใช้ วัตถุประสงค์ที่ใช้ และเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่นิยมใช้มากที่สุด โดยการคำนวณหาค่าสถิติ คือ ร้อยละ (Percentage)

3. การวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมกรการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ โดยผู้ตอบแบบสอบถามพิจารณาความสำคัญกับรายละเอียดของปัจจัยแต่ละด้าน ได้แก่ ด้านการสนทนา ด้านการใช้งาน และด้านการใช้ประโยชน์ โดยการคำนวณหาค่าสถิติ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation: SD)

4. การวิเคราะห์ข้อมูลความพึงพอใจที่มีต่อเครือข่ายสังคมออนไลน์ของผู้สูงอายุนในอำเภอเมือง จังหวัดระนอง โดยผู้ตอบแบบสอบถามพิจารณาความสำคัญกับรายละเอียดของปัจจัยแต่ละด้าน โดยการคำนวณหาค่าสถิติ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation: SD)

5. การวิเคราะห์ปัจจัยด้านวัตถุประสงค์ที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ของผู้สูงอายุในอำเภอเมือง จังหวัดระนอง โดยใช้การสถิติ Chi-square

สรุปและอภิปรายผล

ในการวิจัยเรื่อง “พฤติกรรมทางเลือกใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ของผู้สูงอายุในอำเภอเมือง จังหวัดระนอง” มีวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังนี้

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมทางเลือกใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ของผู้สูงอายุในอำเภอเมือง จังหวัดระนอง
  2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการเลือกใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ของผู้สูงอายุในอำเภอเมือง จังหวัดระนอง
- กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้สูงอายุในอำเภอเมือง จังหวัดระนอง โดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเลือกใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ จำนวน 390 คน และใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผลจากการสำรวจข้อมูล จะใช้ในการวิเคราะห์และแสดงผลการวิจัยเป็นค่าความถี่ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์พฤติกรรมและปัจจัยที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ของผู้สูงอายุในอำเภอเมือง จังหวัดระนอง

งานวิจัยเรื่อง พฤติกรรมทางเลือกใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ของผู้สูงอายุในอำเภอเมือง จังหวัดระนอง สามารถสรุปได้ดังต่อไปนี้

1. พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 197 คน คิดเป็นร้อยละ 50.5 มีอายุระหว่าง 60-70 ปี จำนวน 209 คน คิดเป็นร้อยละ 53.6 ระดับการศึกษา ประถมศึกษา จำนวน 137 คน คิดเป็นร้อยละ 35.1 มีสถานภาพสมรส จำนวน 189 คน คิดเป็นร้อยละ 48.5 ไม่ได้ประกอบอาชีพ จำนวน 119 คน คิดเป็นร้อยละ 30.5 มีรายได้เฉลี่ยรวมโบนัสและรายรับพิเศษอื่นๆ น้อยกว่า 5,000 บาท จำนวน 120 คน คิดเป็นร้อยละ 30.8

2. พฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์โดยเฉลี่ยใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ น้อยกว่า 2 ชั่วโมง ต่อวัน จำนวน 196 คน คิดเป็นร้อยละ 50.3 มักจะใช้ช่วงเวลา 17.01 – 22.00 เล่นเครือข่ายสังคมออนไลน์บ่อยที่สุด จำนวน 172 คน คิดเป็นร้อยละ 44.1 มักใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อการติดต่อสื่อสารเป็นส่วนใหญ่ จำนวน 190 คน คิดเป็นร้อยละ 48.7 ใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์มาเป็นระยะเวลา 1 ปี จำนวน 116 คน คิดเป็นร้อยละ 29.7 และเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่นิยมใช้มากที่สุดคือ ไลน์ (Line) จำนวน 275 คน คิดเป็นร้อยละ 70.5

3. จากการศึกษาประเด็นวัดระดับความสำคัญ สามารถสรุปได้ว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ของผู้สูงอายุมีระดับความสำคัญได้แก่ 1) ปัจจัยด้านพฤติกรรมกรรมการสนทนา ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญในเรื่อง การติดต่อสื่อสารกับคนรู้จักหรือคนสนิท ($\bar{X}$ เท่ากับ 3.90, SD เท่ากับ 1.068) ที่เป็นจริงมากที่สุด 2) ปัจจัยด้านพฤติกรรมกรรมการใช้งาน ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญในเรื่อง การค้นหาข้อมูลข่าวสาร ($\bar{X}$ เท่ากับ 3.38, SD เท่ากับ 1.269) ที่เป็นจริงมากที่สุด 3) ปัจจัยด้านพฤติกรรมการใช้ประโยชน์ ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญในเรื่อง เพื่อประโยชน์ในการใช้เวลาว่าง ($\bar{X}$ เท่ากับ 3.81, SD เท่ากับ 1.169) ที่เป็นจริงมากที่สุด

4. จากการศึกษาประเด็นวัดความพึงพอใจ สามารถสรุปได้ว่าประเด็นวัดความพึงพอใจในการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ของผู้สูงอายุมีระดับความสำคัญ ได้แก่ 1) ปัจจัยด้านการสื่อสาร ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญในเรื่อง ความสะดวกรวดเร็วในการติดต่อสื่อสาร ($\bar{X}$ เท่ากับ 3.63, SD เท่ากับ 1.182) ที่เป็นจริงมากที่สุด 2) ปัจจัยด้านความบันเทิง ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญในเรื่อง การติดตามข่าวสารต่างๆ ($\bar{X}$ เท่ากับ 3.48 , SD เท่ากับ 1.206) ที่เป็นจริงมากที่สุด 3) ปัจจัยด้านการตลาด ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญในเรื่อง การซื้อสินค้าและบริการ ($\bar{X}$ เท่ากับ 2.83, SD เท่ากับ 1.093) ที่เป็นจริงมากที่สุด 4.) ปัจจัยด้านสังคมและวัฒนธรรม ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญในเรื่อง การใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เพราะทันสมัย ($\bar{X}$ เท่ากับ 3.65, SD

เท่ากับ 1.113) ที่เป็นจริงมากที่สุด 5.) ปัจจัยด้านเทคโนโลยี ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญในเรื่อง สามารถค้นคว้าข้อมูลที่ ต้องการได้อย่างรวดเร็ว ($\bar{X}$ เท่ากับ 4.11, SD เท่ากับ 1.077) ที่เป็นจริงมากที่สุด

5. จากการศึกษาปัจจัยด้านวัตถุประสงค์ที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ โดยใช้สถิติ Chi-square ในการทดสอบ พบว่า 1) ปัจจัยด้านพฤติกรรมกรรมการสนทนา ส่งผลต่อ ความพึงพอใจด้านการสื่อสาร มากที่สุด รองลงมา คือ ความพึงพอใจด้านสังคมและวัฒนธรรม ความพึงพอใจด้านเทคโนโลยี ความพึงพอใจด้านความบันเทิง และความพึงพอใจด้านการตลาด ตามลำดับ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 2) ปัจจัยด้านพฤติกรรมการใช้งาน ส่งผลต่อ ความพึงพอใจด้านการสื่อสาร มากที่สุด รองลงมา คือ ความพึงพอใจด้านความบันเทิง ความพึงพอใจด้านการตลาด ความพึงพอใจด้านสังคมและวัฒนธรรม และความพึงพอใจด้านเทคโนโลยี ตามลำดับ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 3) ปัจจัยด้านพฤติกรรมการใช้ประโยชน์ ส่งผลต่อ ความพึงพอใจด้านสังคมและวัฒนธรรม มากที่สุด รองลงมา คือ ความพึงพอใจด้านการสื่อสาร ความพึงพอใจด้านความบันเทิง ความพึงพอใจด้านการตลาด และ ความพึงพอใจด้านเทคโนโลยี ตามลำดับ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ตารางที่ 1 ตารางสรุปผลการวิเคราะห์ปัจจัยด้านวัตถุประสงค์ที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ของผู้สูงอายุใน อำเภอเมือง จังหวัดระนอง

วัตถุประสงค์ในการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์	ความพึงพอใจในการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์					
		ด้านการสื่อสาร	ด้านความบันเทิง	ด้านการตลาด	ด้านสังคมและวัฒนธรรม	ด้านเทคโนโลยี
ด้านพฤติกรรมกรรมการสนทนา	X^2	607.647	423.166	374.734	571.139	490.860
	Sig.	0.00*	0.00*	0.00*	0.00*	0.00*
ด้านพฤติกรรมการใช้งาน	X^2	1164.838	1000.135	997.726	949.821	620.000
	Sig.	0.00*	0.00*	0.00*	0.00*	0.00*
ด้านพฤติกรรมการใช้ประโยชน์	X^2	1126.615	885.275	859.064	1180.520	747.516
	Sig.	0.00*	0.00*	0.00*	0.00*	0.00*

*ระดับนัยสำคัญที่ 0.05

อภิปรายผลการวิจัย

1. จากการศึกษาด้านประชากรศาสตร์ เกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลทั่วไป ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา สถานภาพ อาชีพ และรายได้ มีผลต่อพฤติกรรมการใช้ประโยชน์จากเครือข่ายสังคมออนไลน์ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ภาณุวัฒน์ กองราช (2554) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ของวัยรุ่นในประเทศไทย พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มากกว่าเพศชาย ใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ (Facebook) เพื่อการสนทนา และการติดต่อสื่อสารเป็นส่วนใหญ่

2. จากการศึกษาด้านพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ สามารถสรุปได้ว่า พฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ที่แตกต่างกันของผู้สูงอายุส่งผลต่อความพึงพอใจต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับ กันตพล บันทัดทอง (2557) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์และความพึงพอใจของกลุ่มคนผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ช่องทางการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ สถานที่ที่ใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ ความบ่อยในการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ ระยะเวลาในการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ และช่วงเวลาในการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์แตกต่างกัน มีความพึงพอใจในการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์แตกต่างกัน

3. ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ของผู้สูงอายุ สามารถสรุปได้ว่า ผู้สูงอายุได้ให้ความสำคัญกับการติดต่อสื่อสารมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับ อรุณรัตน์ ศรีชูศิลป์ (2554) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ของนักศึกษาปริญญาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ ในมหาวิทยาลัยของรัฐ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารด้วยการศึกษาด้วยตนเอง มีวัตถุประสงค์ในการใช้งาน เพื่อใช้งานในด้านการสื่อสาร และเพื่อความบันเทิง เป็นส่วนใหญ่

ข้อเสนอแนะ
ข้อเสนอแนะที่ได้จากงานวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย ผลสรุป จากการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้พิจารณาปัจจัยที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ของผู้สูงอายุในอำเภอเมือง จังหวัดระนอง ได้แก่ ด้านพฤติกรรมการสนทนา ด้านพฤติกรรมการใช้งาน และ ด้านพฤติกรรมการใช้ประโยชน์ พบว่า ปัจจัยด้านต่างๆ ส่งผลต่อความพึงพอใจในการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ในระดับดี ผู้ผลิตควรรักษามาตรฐานทั้งสามปัจจัยนี้ไว้และปรับปรุง พัฒนา ปัจจัยด้านต่างๆ ให้มีความเหมาะสมกับผู้สูงอายุมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำแบบสอบถามกับกลุ่มผู้สูงอายุเพียงกลุ่มเดียว ผู้วิจัยจึงขอเสนอให้ท่านจัดทำแบบสอบถามเพื่อการวิจัยสำหรับกลุ่มคนอื่นๆด้วย อาทิเช่น กลุ่มวัยรุ่น กลุ่มวัยทำงาน เป็นต้น เพื่อให้ได้ข้อมูลที่หลากหลายและเป็นประโยชน์ต่อผู้เกี่ยวข้อง
2. ผู้ทำการวิจัยได้ทำการสำรวจในเขตอำเภอเมือง จังหวัดระนอง เพียงอย่างเดียวจึงอาจได้ข้อมูลที่ไม่ครอบคลุมทั่วทุกพื้นที่ จึงขอเสนอให้ท่านขยายพื้นที่การวิจัยเพื่อเป็นการขยายของเขตของข้อมูลโดยการสำรวจในอำเภอ หรือ จังหวัดอื่นๆ ด้วย

รายการอ้างอิง

- [1] มุลนิธิพัฒนางานผู้สูงอายุ. (2556). **สังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์**. เข้าถึงได้จาก <https://fopdev.or.th1>. [เข้าถึงเมื่อ 26 กุมภาพันธ์].
- [2] จูไรรัตน์ ทองคำชื่นวิวัฒน์. (2552). **เครือข่ายสังคมออนไลน์ (Online Social Network)**. เข้าถึงได้จาก http://ngnforum.ntc.or.th/index.php?option=com_content&task=view&id=76&Itemid=48. [เข้าถึงเมื่อ 3 มีนาคม].
- [3] กันตพล บรรทัดทอง. (2557). **“พฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์และความพึงพอใจของกลุ่มคนผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร.”** การค้นคว้าอิสระตามหลักสูตรนิเทศศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสื่อสารเชิงกลยุทธ์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- [4] ปารีชาติ วัลย์เสถียร. (2552). **กระบวนการและแนวคิดการทำงานของนักพัฒนา (พิมพ์ครั้งที่ 4)**. กรุงเทพฯ : โครงการเสริมสร้างการเรียนรู้เพื่อชุมชนเป็นสุข.
- [5] บุญเลิศ รังผึ้ง. (2558). **เครือข่ายสังคมออนไลน์ : ผลกระทบทางสังคมในปัจจุบัน**. เข้าถึงได้จาก <https://www.l3nr.org/posts/450300>. [เข้าถึงเมื่อ 20 มีนาคม].
- [6] เสาวภาคย์ แผลมเพ็ชร. (2558). **พฤติกรรมและผลกระทบจากการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดนนทบุรี**. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี.
- [7] ศศิพัฒน์ ยอดเพชร. (2544). **สวัสดิการผู้สูงอายุ**. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- [8] ศรีประภา ชัยสินธพ. (2554). **สภาพจิตใจของผู้สูงอายุ**. เข้าถึงได้จาก <http://www.health2click.com/articles/42158751.html>. [เข้าถึงเมื่อวันที่ 10 เมษายน].

- [9] จันท์เพ็ญ เนียมอินทร์. (2539). **สุขภาพจิตและการปรับตัวของผู้สูงอายุ**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- [10] ศรีธรรม ธนภูมิ. (2535). **การพัฒนาการท่องเที่ยวและบุคลิกภาพ**. กรุงเทพฯ: ชวนพิมพ์.
- [11] วิชัย เหลืองธรรมชาติ. (2531). **ความพึงพอใจในการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมใหม่ของประชากรหมู่บ้านอพยพโครงการเขื่อนรัชชประภาจังหวัดสุราษฎร์ธานี**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- [12] พิทักษ์ ตรุษทิบ. (2538). **ความพึงพอใจของประชาชนต่อระบบและการบวนการให้บริการของกรุงเทพมหานคร : ศึกษากรณีสำนักงานเขตนานนาวา**. ภาคนิพนธ์ปริญญาโท สถาบันบัณฑิตพัฒนศาสตร์.
- [13] สมพงษ์ เกษมสิน. (2518). **การปกครองของไทย**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- [14] แฉ่งน้อย พงษ์สามารถ. (2519). **จิตวิทยาอุตสาหกรรม**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- [15] สมหมาย เปี้ยถนอม. (2551). **ความพึงพอใจของนักศึกษาในการได้รับการบริการจากมหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม**. รายงานการวิจัยที่ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากมหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- [16] ภาณุวัฒน์ กองราช. (2554). **การศึกษาพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ของวัยรุ่นในประเทศไทย : กรณีศึกษา Facebook**. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาการบริหารเทคโนโลยี วิทยาลัยนวัตกรรม มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- [17] นภัสกรณ กรายสวัสดิ์. (2554). **ปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์**. บรรณารักษ์ห้องสมุดและสารสนเทศวิทยาเขตหนองคาย วารสารสารสนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- [18] อรุณรัตน์ ศรีชูศิลป์. (2554). **พฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ของนักศึกษานิพนธ์บัณฑิต คณะครุศาสตร์ศึกษาศาสตร์ ในมหาวิทยาลัยของรัฐ**. การค้นคว้าอิสระตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาเทคโนโลยีการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- [19] Wikipedia. (2017). **Social Network**. From <https://www.wikipedia.org>. [Retrieved March 24, 2017].